

TIEDOTE 14.12.2017

SuPerin puheenjohtaja Silja Paavola: Valinnanvapauslaki vie mummoilta rahat ja hoitajilta palkan

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPerin puheenjohtaja Silja Paavolan mukaan sote-uudistuksen valinnanvapauslakiesitys toteutuessaan nostaa merkittävästi asiakkaiden maksamia asiakasmaksuja ja heikentää hoitajien työsuhteen ehtoja. SuPerin tänään antamassa valinnanvapauslausunnossa todetaan myös lakiesityksessä oleva ristiriita perustuslain pykälien kanssa.

Maakunnille nyt kaavailtu tehtäväkenttä on liian laaja ja siinä sosiaali- ja terveydenhuolto jää maakunnan muiden tehtävien varjoon. Ennaltaehkäisevä työ ja erityisesti kotiin annettavat palvelut tulevat kärsimään eniten. Tämä lisää merkittävästi kalliimpia korjaavia toimenpiteitä. – Sote-sektorin kaavailluille säästöille voidaan sanoa hyvästit, toteaa puheenjohtaja Paavola.

Valinnanvapauslakiesityksen mukaan asiakas maksaa asiakassetelillä annettavasta palvelusta vain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksun. Esityksen mukaan asiakas voi halutessaan käyttää omaa rahaa ja maksaa tarvitsemansa lisäpalvelut itse. Maakuntien rahapulan vuoksi asiakassetelit ja henkilökohtaiset budjetit alibudjetoidaan. Asiakas pakotetaan käyttämään omia varoja riittävien ja välttämättömien palveluiden hankintaan.

Perustuslain 6 §:n näkökulmasta kansalaiset eivät ole yhdenvertaisessa asemassa, sillä kaikilla ei ole varaa näihin lisäpalveluihin. Perustuslain 19 §:n kanssa lakiesityksessä on myös räikeä ristiriita, koska yhteiskunta ei pysty tarjoamaan kaikille riittäviä sote-palveluja. – Tilannetta voisi kuvailla vaikka siten, että yhteiskunta tarjoaa vain näkkärin. Voin sekä makkarat maksaa asiakas itse, toteaa puheenjohtaja Paavola.

Jos valinnanvapaus koskee myös erikoissairaanhoidon palveluita, niin maakuntien vastuulle jääviin sairaaloihin tulee vakava lääkäripula. Yksityiset sote-keskukset ostavat huippuosajat palvelukseensa. Sairaaloilla on jatkossa suuria vaikeuksia selvittää lakisääteisistä tehtävistään. Lähi- ja perushoitajien kohdalla työehtosopimukset muutetaan selvästi nykyistä heikompiin ja heidän palkat ja muut työsuhteen ehdot huononevat. Tästä ilmiöstä olemme saaneet jo esimakua, kun epätyypilliset työsopimukset ja jopa nollatuntisopimukset hoitoalalla ovat yleistyneet. Mikäli valinnanvapauslain esitykset toteutuvat, niin tällaiset työsopimukset ovat SuPerin mielestä jatkossa hoitajien pääasiallisia työsopimuksia.

Mikäli uudistuksesta halutaan saada toimiva ja oikeudenmukainen, niin parhaiten se onnistuu, kun sote-uudistus toteutetaan suurten kuntayhtymien avulla, kuten nytkin erikoissairaanhoido on järjestetty. Kansainvälisestäkin arvioiden järjestelmämme on tehokas ja vaikuttava, mutta tilalle tuleva pirstaleinen tuottajamalli tulee sen tehokkaasti rikkomaan. Valinnanvapausmallissa otamme hypyn täysin tuntemattomaan ja todennäköisesti myös toimimattomaan malliin. Nyt hyvinvointivaltiomme on vielä onnistunut turvaamaan jokaiselle riittävät sote-palvelut, mutta jatkossa ehkä vain niille, jotka pystyvät lisäpalvelut itselleen ostamaan. Se ei ole 100-vuotiaalle Suomelle kunnia-asia. Nyt on kyseessä taistelu, jossa yritetään siirtää hoitajien palkat, kansalaisten omat sekä yhteiset verorahat yksityisten sote-yritysten omistajille ja jopa ulkomaille ja se pitää puheenjohtaja Paavolan mukaan estää.

SuPeriin kuuluu yli 90 000 sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatustalan koulutettua ammattilaista, jotka työskentelevät julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Lisätietoja:

SuPerin puheenjohtaja Silja Paavola, 050 5275 085

**SUPER**